

SDRUŽENÍ
AUTOMOBILOVÉHO
PRŮMYSLU

Návrhy pro systémové řešení a průběžnou aktualizaci politických opatření na podporu celoživotního vzdělávání dle potřeb automobilového průmyslu

Analýza a úprava vzdělávacích programů na úrovni počátečního vzdělávání

Vzdělávací kurikula na všech úrovních vzdělávání zaměřit nejen směrem ke kvalitě a porozumění učiva, využívání digitálních nástrojů, kritickému myšlení, kreativitě, ale zároveň zohlednit to, že ČR je jednou z nejprůmyslovějších zemí EU.

Klíčová doporučení:

- Analýza současných vzdělávacích programů (vývoj počtu a profilu absolventů, aktuální a zejména očekávaná poptávka trhu práce).
- Návrhy na aktualizaci a úprava stávajících dokumentů definujících strukturu a obsah oborů vzdělávání – zejména změna struktury a aktualizace obsahu rámcových vzdělávacích programů SŠ a nový rámcový vzdělávací program pro ZŠ.
- Na úrovni základního a středního vzdělávání v maximální možné míře podpořit výuku dle principů STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics). Na ZŠ je potřeba se více zaměřit na polytechnickou výuku, na ZŠ i SŠ na kariérové poradenství k volbě budoucího povolání či směřování dalšího vzdělávání.
- Na úrovni vysokoškolského vzdělávání vytvořit centrální informační systém, který bude obsahovat přehled studijních programů a jejich studijních plánů a obsahů. Cílem je lepší orientace uchazečů v nabídce studia a firmám v nabídkách na spolupráci včetně participace na vzdělávání a společných projektech.
- Analýza stávajících profesních vzdělávacích programů a jejich podpora – využití a aktualizace Národní soustavy kvalifikací.

Systémová opatření pro celoživotní učení a profesní vzdělávání stávajících zaměstnanců

Další vzdělávání je pro průmysl zásadní téma. Nejen budoucí zaměstnance z řad absolventů, ale i **velkou část stávajících zaměstnanců** bude třeba **připravit na technologické změny**. V automobilovém průmyslu jde zejména o **přechod na nízkoemisní mobilitu, rozvoj digitalizace a automatizace ve výrobě i vozidlech**. Je proto nutné, aby v ČR byl vytvořen systém celoživotního učení, včetně zajištění jeho financování. Funkční systém přispěje ke snížení nesouladu mezi stávajícími a očekávanými novými znalostmi a dovednostmi, zlepšení jejich kvality a relevance směrem k potřebám rychle se měnícího trhu práce. Do systému je možno zapojit nejen VŠ, ale u nižších stupňů kvalifikace i SŠ. Využit je možné i dlouhodobě budovaný systém Národní soustavy kvalifikací a sektorových rad. Systém přinese benefity nejen zaměstnavatelům a zaměstnancům, ale bude výhodný i pro udržení konkurenceschopnosti tuzemského průmyslu a jeho klíčového oboru, kterým je autoprůmysl.

Benefity pro zaměstnavatele:

- Získání kvalifikovaných zaměstnanců, kteří na trhu práce nejsou.
- Zapojení zaměstnavatelů do identifikace a popisu kvalifikačních potřeb trhu práce - revize a tvorba nových profesních standardů.
- Vzdělávací programy dle požadavků trhu práce pro realizaci cíleného reskillingu a upskillingu.

Benefity pro zaměstnance:

- Dostupná nabídka dalšího vzdělávání odpovídající požadavkům trhu práce.
- Možnost individualizace vzdělávání podle specifických potřeb i časových možností jeho účastníků.
- Prostupnost v systému celoživotního učení, tj. mezi formálním a neformálním vzděláváním.
- Kvalitní a dostupné služby celoživotního kariérového poradenství využívající nástroje profesní diagnostiky a dalších informačních systémů.

Klíčová doporučení:

- Vytvoření funkčního nástroje celoživotního učení na principu fondového financování.
- Zdrojem financování by mohla být kombinace prostředků národních, z operačních programů ESF a část prostředků, které zaměstnavatelé odvádí ve formě daní na státní politiku zaměstnanosti.
- Prostředky fondu směřovat do klíčových odvětví národního hospodářství podle jejich ekonomického významu.
- Prostředky fondu by měly být využívány i pro propagaci technického vzdělávání a propagaci práce v klíčových průmyslových odvětvích.
- Část prostředků vyčlenit na motivaci občanů na zapojení do dalšího vzdělávání i v případě, že nejsou klienty úřadu práce a vzdělávání jim nehradí zaměstnavatel, např. ve formě individuálních vzdělávacích účtů hradících celé nebo část vzdělávání.
- Systém lze postavit na základě ověřeného a v minulosti funkčního modelu sektorových rad.
- Fungování systému je spojeno s vytvořením jednotného informačního systému nabídky kurzů.
- Řízení systému by mělo probíhat na základě mezirezortní spolupráce:
 - **MPSV a ÚP ČR** - prognózování zaměstnanosti, rozvíjení kariérového poradenství a zajišťování rekvalifikací nejen pro klienty Úřadu práce ČR.
 - **MŠMT a NPI ČR** - aktualizace RVP, aktualizace NSK, tvorba a akreditace modulů programů dalšího vzdělávání.
 - **MPO, MMR a další resorty** – vytvoření kapacit pro autorizace zkoušejících NSK, zajišťování kontroly kvality zkoušek a akreditace rekvalifikačních programů.
 - **Sektorové rady** - odborníci z organizací zaměstnavatelů, profesních komor a sdružení, organizací zaměstnanců, zástupci vzdělávacích institucí - podílejí se na aktualizaci nebo změnách standardů, validaci prognóz, identifikaci nových dovedností a jejich promítnutí do standardů NSK a nových povolání NSP, standardů počátečního a dalšího vzdělávání.

- **Soukromé vzdělávací firmy** zajišťující rozvoj vzdělávání zaměstnanců především v malých a středních podnicích.
- Odborné a administrativní **kapacity na krajské úrovni** pro regionální koordinaci a evaluaci.

Základní prioritní oblasti pro další vzdělávání v automobilovém průmyslu

- **Pracovní pozice** s největší potřebou dalšího vzdělávání – seřazeno dle významu:
 - Specialisté a další odborní pracovníci
 - Montéři a obsluha strojů a zařízení
 - Nižší a střední management
 - Vyšší management
- **Firemní oblasti** s největší potřebou dalšího vzdělávání – seřazeno dle významu:
 - Výroba
 - Konstrukce
 - Technologie a vývoj
 - Kvalita
 - Obchod a marketing
 - Logistika
- **Kompetence** s největší potřebou dalšího vzdělávání – seřazeno dle významu:
 - Odborné technické vzdělání
 - Kvalita a inovace
 - Manažerské dovednosti
 - Soft skills
 - Jazyky (zejména angličtina s důrazem na techniku)
 - Digitální dovednosti
 - Udržitelný reporting CSRD